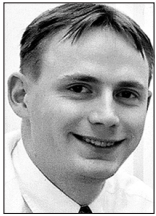

Euroopa Komisjoni teaduse ning arenduse miljardid ka Eestile valla

ERKKI LEEGO

Hansson, Leego & Partner OÜ juhatuse esimees

Juba enne Euroopa Liiduga liitumist olid Euroopa Komisjoni (EK) teadus- ja arendusfondid Eesti ettevõtetele avatud. Täisväärtusliku liikmena on meil paremad võimalused olla võrdväärne partner suurtes arendusprojektides.

Euroopa Liit rahastab teadus- ja arendustegevust raamprogrammide kaudu. Raamprogramm seab paika õiguslikud ja rahalised raamistikud viieks aastaks.

Praegu on käimas 6. raamprogramm, mille eelarve aastatel 2002–2006 on üle 19 miljardi euro. Seega toetatakse teadus- ja arendusprojekte igal aastal ligi 60 miljardi Eesti krooni eest. Alates 2007. aastast saab alguse 7. raamprogramm.

Euroopa Komisjoni seatud prioriteetidest lähtuvalt toetatakse teadus- ja arendustegevust seitsmes valdkonnas:

- eluteadused, tervishoiule suunatud genoomikateadus ja biotehnoloogia;

- infoühiskonna tehnoloogiad;
- nanotehnoloogiad ja nanoteadused, teadmistepõhised funktsionaalsed materjalid, uued tootmisprotsessid ja seadmed;
- aeronautika ja kosmoseuuringud;
- toidu ohutus ja kvaliteet;
- säästev areng, globaalsed muutused ja ökosüsteemid (keskkond, energia, transport);
- kodanikud ja haldussuutlikkus teadmistepõhises ühiskonnas.

Raamprogrammis korraldatakse projektikonkurssse. Viieaastase pe-

EPIST

EPIST (*Enhanced participation in IST projects related to eHealth and eInclusion*)

- Projekt eTervise ja eKaasatuse valdkondade ettevõtete abistamiseks Euroopa Komisjoni teadus- ja arendustegevuse osavõtul.
- Kestab 1.04.2005–30.09.2006 (18 kuud).
- 11 partnerit 10 riigist (Itaalia, Iisrael, Eesti, Poola, Leedu, Malta, Rumeenia, Türgi, Slovakkia, Sloveenia)
- Veeb: www.epist.org ja www.hlp.ee/EPIST.
- E-post: info@epist.org või erkki.leego@hlp.ee

Tabel. Näited eTervise ja eKaasatuse projektidest

AMICA	Põhiline eesmärk on tuua raviarsti juurde kokku kogu patsiendi kohta leiduv info ning teha see info kättesaadavaks otsustussüsteemidele. Konsortiumis 9 partnerit Itaaliast, Taanist, Kreekast, Šveitsist, Iisraelist, Suurbritanniast ja Saksamaalt. Kestus: 3 a. Eelarve: 4 mlj EUR Lähemalt: http://www.amica-eu.org
INTERPID	INTREPID projekt arendab foobiate ja ärevushäirete raviks välja anduritega kaasaskantava süsteemi. Tulemuseks on nii tehniline seade kui ravimeetod. Konsortiumis 6 partnerit Kreekast, Itaaliast, Suurbritanniast ja Prantsusmaalt. Kestus: 2 a. Eelarve: 4 mlj EUR Lähemalt: http://www.intrepid-project.org/
ENABLED	Selle projekti eesmärgiks on teha pimedatele ja vaegnägemisega inimestele kättesaadavaks veebikeskkonnad. Selleks arendatakse välja vahendid veebide loomiseks ja ristikasutamiseks ning ülekandmiseks mitmesugustele mobiilsete seadmetele. Konsortiumis 13 partnerit Saksamaalt, Šveitsist, Suurbritanniast, Hispaaniast, Iisraelist, Portugalist, Hollandist ja Rootsist. Kestus: 3 a. Eelarve: 5.87 mlj EUR Lähemalt: http://www.enabledweb.org/

Allikas: Erkki Leego

rioodi jooksul jõutakse neid teha kuus-seitse. Sel sügisel lõppes viies konkurss. Järgmise aasta algul tuleb tõenäoliselt kuues konkurss.

Projektikonkurss on projektide võistlus selleks konkursiks välja valitud teemade järgi. Teemad erinevates konkurssides ei kordu. Näiteks oli viimase konkursi üheks teemaks "Integrated biomedical information for better health", mille mõte oli viia kokku patsiendi geeniandmestik ja raviandmestik paremate ravitulemuste tagamiseks.

Üle-euroopalised ideed

Üks oluline omapära raamprogrammi projektidel on riikidevahelise koostöö edendamine. Projekti teostamiseks moodustatud konsortiumis peavad olema esindatud vähemalt kolme riigi ettevõtted. Selle nõude mõte peitub visioonis, et ainult Euroopa teadlaste ühise koostöö kaudu suudame konkureerida Ameerika Ühendriikide ja Jaapani majandusarenguga. Sellest tulenevalt peab projektide idee olema Euroopa Liidu keskne (mitte ettevõtte- või riigikeskne).

Projekti konsortiumi osaliste tööjaotus võib olla vastavalt kompetentsile väga erinev. Üks ettevõtte võib esindada tervishoiu ekspertteadmist, teine infotehnoloogia kasutamise oskust. Kindlasti peab olema koordinaator, kelle ülesanne on tagada projekti tehniline juhtimine ja peamine vastutus.

Rahastamise puhul tuleb arvestada, et neid teadus- ja arendusprojekte ei toetata tavaliselt rohkem kui 50 protsendi tegelike kulude ulatuses. Seega peab vähemalt pool konsortiumi eelarvest tulema projekti osaliste poolt.

Eesti ettevõtete osalus on olnud seni üsna tagasihoidlik. Biotehno-

Mõningaid IST projektidega seotud mõisteid:

- **6. raamprogramm** – Euroopa Liit soovib saavutada paremat konkurentsivõimet maailmas Euroopa Liidu riikide teadus- ja arendustegevuse koordineerimise kaudu. Seda tehakse, korraldades kindla suunitlusega projektikonkurssse (Call). Raamprogramm määrab projektikonkursside reeglid ja eelarve kindlaks ajavahemikuks (6. raamprogramm 2002–2006).
- **IST** – infoühiskonna tehnoloogiad (Information Society Technologies). Üks 6. raamprogrammi tegevusvaldkondadest.
- **eTervis** (eHealth) – hõlmab teenu-

seid, mis edendavad tervist ja haiguste ennetamist; tervishoiu ligipääsetavust, kvaliteeti ja kuluefektiivsust; ning kohanemist meditsiinalaste uuenduste ja demograafiliste muutustega.

- **eKaasatus** (eInclusion) – hõlmab teenuseid, mis tugedavad Euroopa sotsiaalsel mudelil, tegelevad puuetega inimeste, vanurite ja asotsiaalsete inimeste spetsiifiliste vajadustega, aitavad üle saada sotsiaal-majanduslikest, hariduslikest, geograafilistest, kultuurilistest ja soolistest barjääridest ning aitavad ennetada "digitaalse tõrjutuse" uusi riske.

Allikas: Erkki Leego

loogia valdkonnas on päris edukas olnud Eesti Biokeskus.

Tervishoiu valdkonnas on hea näide Eesti firma Curonia Research projekt Doc@HOME. Projekti raames loodi kodune diagnostikaseade, mis mõõdab EKG-d ja mõningaid muid kardioloogilisi parameetreid ning võimaldab neid läbi andmesidevõrgu arstile edastada. Seade töötati välja 5. raamprogrammi projekti raames. Projekti partneritena kaasati ka Tartu ülikooli kliinikumi kardioloogid.

Kuidas ise osa saada?

Osalemine näeb lihtsustatult välja nii:

1. määratle projektiidee;
2. leia koordinaator ja partnerid;
3. koosta projektitaotlus;
4. positiivse rahastamise korral sõlmi lepingu ja asu tööle;
5. saavuta tulemused ja esita vajalik aruandlus.

Osalemise mõte ei tohiks olla raha. Kogu see vaev tasub ette võtta siis, kui nii õnnestub ellu viia mõ-

ni kuu mõttes mõlkunud idee. Motiiv võiks veel olla näiteks ligipääs uutele tehnoloogiatele või turgudele või osalemine oma valdkonna uute standardite väljatöötamisel.

Euroopa Komisjon mõistab hästi, et raamprogrammide reeglite ja asjaajamisega hakkamasaamine ei ole lihtne. Seetõttu toetab ta eraldi projekte, mis aitavad teisi nõu ja infoga.

Näiteks on olemas projekt *Financial Helpdesk*, mille portaali ja inimeste kaudu on võimalik saada vastuseid kõikvõimalikele finantseerimise ning EK aruandlust puudutavatele küsimustele. See teenus on väga populaarne.

Abi annab Eesti firma

Hansson, Leego & Partner (HLP) osaleb Eesti esindajana abistavas projektis *Enhanced participation in IST projects related to eHealth and eInclusion* (EPIST). EPISTi mõte on toetada tervishoiu ja kaasatuse valdkonna ettevõtete osalemist 6. raamprogrammis infoühis-

konna tehnoloogiate (IST) valdkonnas.

Tugi tähendab teabepäevade korraldamist, nõu ja info jagamist nii veebilehe kaudu kui isiklikult. See on hea võimalus saada eesti keeles asjatundlikku teavet ja abi oma esimese sammu tegemiseks sellistes projektides.

Kuidas EPISTist abi saab?

Oluline on olla nähtav ja informeeritud. EPISTil on kaks põhilist vahendit ettevõtete abistamiseks: aktiivne info jagamine ja huviliste andmebaasi haldamine.

Aktiivne info jagamine toimub teabepäevade ja kvartaalsete uudislehtede kaudu. Juuni alguses toimus infopäev Tartus, kus osales 13 ettevõtet, sh suuremad haiglad. Üks teabepäev toimub tõenäoliselt 2006. a kevadel Riias.

Teine oluline vahend on huviliste andmebaasi haldamine. Selle andmebaasiga saab liituda kõik IST projektide vastu huvi tundvad eTervise ja eKaasatuse valdkonna ettevõtted. Registreerimine ei too kaasa mingeid kohustusi. Isegi kui ettevõtte ei ole veel endal projektiidee ja pole plaanis aktiivselt projektide otsimisega tegeleda, on mõistlik ennast ettevõtete andmebaasis registreerida. Siis ollakse nähtavad teistele ning teid leiavad üles võimalikud partnerid oma ideega. Kui nende idee teile sobib, saate hõlpsasti projektikonkurssiga liituda.

Ole nähtav andmebaasis

Andmebaasiga saab liituda EPISTi portaalis www.epist.org. Sellelt leheküljelt leiab ka pidevalt täieneva ülevaate valdkonna üritustest ning info avatud projektikutsetest ja partneriotsingutest.

Eestikeelse projektituvastuse ja Eestis toimunud teabepäeva materjalid leiab Hansson, Leego & Partner kodulehelt www.hlp.ee/EPIST. Ärge laske ennast kohutada akronüümide ja spetsiaalterminite virvarrist! Nendes hakkate orienteeruma üsna ruttu.

Eesti innovatiivsetel praktikutel ja teadlastel on palju potentsiaali olla väarikas koostööpartner üle-euroopalises teadus- ja arendustöös. 6. raamprogrammis osalemine ei ole kaalamurdvalt keeruline ega midagi väga erilist.

EPIST projekt annab võimaluse eTervise ja eKaasatuse valdkonna ettevõtetele saada abi esimese sammu astumisel. Kui sul on hea idee ja tugev tahe, siis raha taha asi jääma ei pea!

DETSEMBRIL ilmub Meditsiiniuudiste erinumber:
6. Diabeet ja hormoonid. Naise tervis.

Reklaami broneerimine kuni 25. novembrini tel 435 4505 või ave@mu.ee

Meditsiini
UUDISED
LEHT, MIDA LOEVAD SINU KOLLEEGID